

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Éjjeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy órára 110 "

XI évfolyam ♦ 146. szám

1928 július 4 Szerda

* 5688 Thamusz 17 *

Cenzurat: Suci

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Angheliescu miniszter nem döbben meg?

Nem mindig volt emberkinzás az érettségi vizsga. Valamikor nem volt egyéb többé-kevésbé szigorú formalitásnál és inkább ünnepélyes, mint katasztrófális avató-aktusa volt a nyolc esztendői tanulás után kegyesen a felsőbb studiumokra engedett diákoknak.

Ma, júniusban és szeptemberben a két érettségi hónapban rémület ül meg a szíveket, a jelölteket és a szülőket is és az évről-évre tragikusabbá váló eredmények mindenben igazolják ezt a pedagógiai szempontból is megdöbbentő rémületet. Nincs még vége az aratásnak. A nagyobb középiskolai centrumokban még javában folynak a vizsgák, de az eddig nyilvánosságra került eredmények negyvenötven százalékos bukási arányszámot ígérnek. És ebben az egész érettségi paródiában a legnagyobb tragikum az, hogy a közoktatásügyi miniszter nem hőkön meg e fantasztikus bukási arányszám hallatára. Valóban csodálatos, hogy észébe sem jut Angheliescu miniszternek arra gondolni, hogy valahol hiba van.

De hol a hiba? Mert azt csak nem akarja elhárítani a közoktatásügyi miniszter, hogy a megszigorított baccalaureatus csak egy jöttanyival is emelte az ország kulturmenyiségének indexszámát. Emeljük azokra az időkre, amikor szeliden és simán bonyolódtak le minden esztendőben az érettségi vizsgák és elég jó orvosokat, ügyvédeket, tanárokat, sőt közoktatásügyi minisztereket is termelt ki magából ez a mai szemüvegben keresztül nézve szeliden kezelt generáció. És mert nehéz elhinni, hogy az egész fiatal generációnak tudományos kapacitása negyven százalékra csökkent, a logika törvénye szerint nem lehet más hibás ebben a katasztrófális eredményben, mint vagy az iskola, vagy maga az érettségi rendszer.

De ha az iskola a hibás, abban, hogy a tanulók, akiket ő nevelt fel nyolc éven keresztül, nem állnak eléggé felkészülten az érettségi bizottság elé, akkor buktassák el a tanárokat és ne a jelölteket. Angheliescu miniszter azonban nem igen fogja elhinni, hogy az ő „mintaprogram” szerint dolgozó „mintaiskolái” nem felelnek meg a célnak, és így nincs egyéb hátra, meg kell változtatni az érettségi rendszert, amely végső fokon kuttfeje az egész anomáliának. Már maga az a tény, hogy a növendékeket és a középiskolai tananyagot alaposan ismerő saját tanároknak semmi beleszólásuk sincs a vizsga menetébe, mindenképpen lehetetlen rendszer. Egy középiskolai tanár, aki egész életén keresztül középiskolai növendékekkel és a középiskolai tananyaggal foglalkozik, le tud szállni addig a felsőküszöbökig, amely egy serdülő korban lévő középiskolai növendék tudáskapacitásának átlagos maximumát teszi ki. Ugyanezt azonban nem tudja megtenni egy tudományozó felső egyetemi tanárokból álló bizottság, amelynek tagjai az egyes tudományozók felsőbb fokozataival és magasabb szellemi kvalitással és kvantitatív reprezentáló diákokkal vannak nap-nap után kontaktusban. Csak így juthat észébe a szerencsétlenül összeállított bizottságoknak az érettségi szempontjából részben egyetemi képzettséget igénylő, részben pedig nevelésesen fantasztikus kérdésekkel gyötörni a diákokat és ha valaki nem tudná azt, hogy milyen ruhában temették el Basarab vajdát, nyugodtan, mehet kapálni, mert az egyetem kapui zárva maradnak előtte.

Ellentétes hírek a stabilizáció időpontjáról

A „Lupta” szerint a stabilizációt akkor is végrehajtják most, ha a kölcsön öszre marad

(Bucuresti-Bukarest, július 3. Az Uj Kelet tud.) Mig tegnap a kormány hivatalos és félhivatalos orgánumai a kölcsön szombaton éjjel való stabilizációjáról adtak hírt, addig újabb távirataink a stabilizációs műveletek elhalasztásáról számolnak be. Az utóbbi hetekben nem először történik meg, hogy a liberális kormány óráról-órára egymásnak homlokegyenest ellentmondó híreket lánsszerez a kölcsöntárgyalások stádiumáról és a stabilizáció megvalósításának időpontjáról. Minthogy az ilyen nagyhorderejű kérdésekben külföldi fórumokkal folytatott tárgyalások a legtulzottabb diszkrécióval folynak, a napisajtónak nehezen áll módjában a kormány köréből kikerülő hírek autentikus voltát verifikálni s így a kölcsön és a stabilizáció utvesztőjében az objektív és tárgyilagos hírszolgálat csaknem lehetetlenné válik.

Az eredeti tervek szerint szombaton megtörtént volna a kölcsön és a stabilizáció egyezményeinek aláírása, amelyet azonnal követett volna a lej tényleges sta-

bilizálása is, — azzal, hogy a kölcsön lánsszerezése, amely a nyári szünetnapokban nem lehetséges — öszre halasztódna el. Az újabb jelentések a kölcsön megkötéséről szóló egyezmény aláírása szombaton valóban megtörténik, a stabilizáció azonban öszre marad. Beavatott forrásból származó értesülések szerint a stabilizáció elhalasztása Bratianu Vintia intenciói ellenére történik és a pénzügyminiszter politikájának újabb vereségét jelenti.

Az esti órákban viszont azt jelenti a Rador, hogy a kormányhoz közelálló körökben arra számítanak, hogy 24 órán belül megérkezik a kölcsön megkötéséről szóló jelentés és így a holnapi minisztertanács dönthet a parlament összehívására vonatkozólag.

A Lupta értesülése szerint még abban az esetben is, ha a kölcsön kibocsátása öszre marad, a stabilizációt most csinálják meg a Francia Bank által most nyújtandó kölcsönökből.

Jouvenel szenátor szerint a Népszövetségnek igazságosabban kell dolgoznia a világbéke érdekében

A jugoszláv-olasz konfliktust a Népszövetségnek kellett volna likvidálnia

(Páris, július 3. Az Uj Kelet tud.) De Jouvenel szenátor, a nemzetközi problémák egyik hazaértelme francia politikusa a napokban fogadta a sajtó képviselőit, hogy előtűk nyilatkozzon az újabb Kellog-féle javaslatról, a leszerelésről és a jugoszláv-olasz konfliktusról.

— A Kellog-féle javaslat — mondotta De Jouvenel — mindenképpen hozzá járulni a dolgok tisztázásához és ahhoz, hogy világ az erkölcsi biztonság érzését megszerezze. Minden effektív szankció nélkül egyre nehezebbé válik az államoknak, hogy szembehelyezkedjenek a világ közvéleményével, amely minden bizonynyal fölgoskodik a háboru előidézőjével szemben. Ez a mentalitás viszont a leszerelés munkáját fogja elősegíteni. A magam részéről semmiképpen sem találok igazoltnak azt a lassu tempót, amely a leszerelés körül mutatkozik. En a magam részéről egyelőre a lelke leszerelésén dolgozom. Akarom, hogy az egykor ellenséges államok népei engesztelődjék ki.

Az egyik újságíró közbevetette: — Hogyan képzelhető a leszerelés, ha ennek a béke-ügynek a gondjaival katonai személyiségeket biznak meg.

— Ebben igaza van és ezzel rátapintott azoknak a metódusoknak a kritikájára, amelyeket a Népszövetség alkalmaz és amely engem a Népszövetségből való kilépésre birt rá. Néhány szóval jellemezni fogom Genffel szemben való állásfoglalásomat. Nekem tudvalevőleg az volt az álláspontom az olasz-jugoszláv konfliktusban, hogy ezt az ügyet a népszövetségi tanács elé kell hozni. Azt mondtam, hogy ilyen akció feltétlenül kedvező hatást keltett volna és feltétlenül megszüldította volna a Népszövetség erkölcsi tekintélyét. Nincs ugyanis veszedelmesebb dolog a genfi institució léte-

szempontjából és ennek következtében ama államok számára, melyek a Népszövetségben egyesültek, de elsősorban a nagyhatalmak számára, mintha kétség maradna fenn abban a tekintetben, hogy a népszövetségi liga elég erős-e arra, hogy nagyfotosságu problémákat megoldjon.

— Véleményem az, hogy a Népszövetség kell, hogy saját életét élje, független működése legyen és olyan morális elvek alapján működjön, amelyeknek a liga létezését köszönheti.

— Ha a népszövetségi liga eltér erről az útról és a nagyhatalmak instrumentumává válik, amennyiben az egyik, vagy másik nagyhatalom érdekeit védi, akkor kétségtelenül el fogja veszíteni a világ bizalmát. Mi az európai béke nagy érdekeinek vagyunk előharcosai és ez azt jelenti, hogy harcolunk a kis nemzetek érdekeiért is. Nem értem, miért ne tudjuk ezeket az elveinket a Népszövetség keretein belül érvényesíteni.

— Mindazonáltal remélem, hogy meg fogják érteni azok a körök is, amelyek ma más nézetet vannak, hogy nem lehet igazi békepolitikát folytatni azzal, hogy kiterünk olyan problémák elől, amelyek veszélyeztetik a békét. És nem lehet az ilyen kérdéseket, ha mégis tárgyalás alá kerülnek, alárendelt politikai megfontolás szerint letárgyalni. Ezek a problémák csakis a Népszövetség vezető gondolatainak alkalmazásával oldhatók meg. Ha a Népszövetség ilyen kérdésekben, mint a jugoszláv-olasz konfliktus, olyan morális és jogi álláspontot foglalna el, amely földi a Népszövetség alapeszméjét és intencióit, akkor ez egy olyan politikai aktus lenne, amelyből mindenkire haszon hárulna, még azokra is, akik magukat áldozatoknak tekintik.

Egy illuzóris törvénytörvényszakasz

Sok szó esett már arról, hogy a román büntetőtörvénykönyv modernizálása során végre rákerül a sor a sajtó megrendszabályozására is. Az alkotmánytörvény ugyan kategórikusan intézkedik a teljes sajtószabadságról, ez azonban Stelian Popescu főszerkesztő urat korántsem gátolja meg abban, hogy mint igazságügyminiszter elvonatkoztassa magát újságírói mivoltától és a büntetőtörvénykönyvbe bele ne aplikáljon egy „modern” szakaszt.

Annak idején Cudalbu igazságügyminiszter sokkal ésszintébb volt annak bevallásában, hogy az alkotmánytörvényt írott malasztnak tekinti s külön sajtótörvénnyel igyekezett guzsba kötni a szó-lásszabadságot. Stelian Popescu nem ilyen öszinte, ő hosszú újságírói pályája alatt, mely világlétfogásbeli változatokban gazdag megtanulta a diplomata-fogásokat.

Épen ezért ő nem külön sajtótörvénnyel igyekezik guzsba kötni a sajtót, hanem csupán egy szakasszal, melyet bele aplikál az egyetemes törvénykönyvbe. Ez a szakasz azonban felér egy egész sajtótörvénnyel, már ami az elnémitásra való törekvés intenzitására illeti.

Még szerencse, hogy a törvényelőkészítő bizottságban akadnak olyan egyének, akik bár nem voltak újságírók, mégis van érzékük a sajtószabadság szentsége iránt s némi respektust tanúsítanak az alkotmánytörvény liberális szellemű paragrafusai iránt. Ennek köszönhető, hogy a kiváló jogászként aposztrofált V. Pella törvénykönyvtervezetében körvonalozott sajtó-elkobzasi javaslatokat egytől-egyig elvetették az előkészítő-bizottság tagjai.

Végtelenül örvendénk és végtelenül hálásoknak kellene lennünk, ha halánk és örömünk époly illuzóris nem volna, mint mindazok a jó, vagy rossz paragrafusok, melyek a sajtó megrendszabályozására készülnek, életbe lépnek, vagy nem lépnek életbe.

Hiszen rendezett, vagy rendezetlen, szigorú, vagy cnybe sajtórendészeti viszonyokról csak ott lehet szó, ahol a sajtószabadság minimális követelménye: a cenzuramentesség adva van és a rendkívüli törvények alapján történő sajtó-bíráskodás eleve ki van zárva. Nálunk azonban erről a jelen pillanatban s előre láthatólag még jó ideig, szó sem lehet. Nálunk „mindent megírni” legfőképpen az antiszemita uszító-sajtóknak lehet, avagy a kormány hivatalos lapjainak. Ehből a szempontból — sajnos — végeredményben teljesen közömbös, hogy a hatóság-nak van-e, nincs-e joguk elkobozni a nekik nem tetsző cikkeket tartalmazó sajtó-organumokat, mert hiszen a cenzorok nem csak a „veszedelmes”, „felforgató”, vagy „erkölcstelen” cikkeket cenzurázzák ki a lapokból, hanem azokat is, amelyek tisztára lokális jellegűek, de esetleg a kormánynak kedvezőtlen megállapításokat s hinadásokat tartalmaznak.

A lapelkobzást — a mai és úgy látszik: állandosult — viszonyok között szinte naponta előzik meg a cikkelkobzások.

Ha tehát mégis örvendünk a törvény-előkészítő bizottság liberális musának, mellyel clyette a lapelkobzásra vonatkozó szankciókat, úgy ez az örvendezésünk inkább platói jellegű és inkább szimbólikus s még inkább annak a reményességnek szülötte, hogy egyszer talán eljön az idő, amikor cenzura nem lesz többé és a sajtószabadság nem hatalmi szempontok szeszélyének alávetett fikció, hanem jogi szentség és valóság lesz.

A diplomata és az irodalom

Fegyelmet kapott egy német követési
attasé irodalmi működése miatt

Berlin, július 3. A birodalmi II. számú Fegyelmi Bíróság, amely köztisztviselők mulasztásai fölött szokott ítélni, legutóbb egy irodalmi pört tárgyalt. A vádlott a párisi német követiség egyik fiatal attaséja volt, akit felettes hatóságai felfüggesztettek és fegyelmi eljárást indítottak ellene, a bíróságban Grossmann törvényszéki igazgató elnökölt, míg a vádat Küstner követési tanácsos, a külügyi hivatal osztályfőnöke képviselte.

Az ifjú diplomata ellen három vádpontot sorakoztattak fel.

Az első vádpont szerint a vádlott állásához nem méltó irodalmi működést folytat. A köztisztviselőket ugyan semmilyen törvény vagy rendelkezés nem tiltja el attól, hogy szépirodalmi könyveket adjanak ki, azonban a diplomáciai szolgálat — mondotta a vád képviselője — az a köztisztviselői pályán ami a katonai fegyvernemek között a lovas testőrség volt. A diplomáciai kar tekintélyét sérti, ha egyik tagja regényeket és egyéb költői műveket írogat.

— Álnév alatt írtam, — védekezett a vádlott.

— Igen, csak hogy az ügyészség elkövetett a könyvet és önt sajtó útján elkövetett közszemérem elleni véttség címén pénzbüntetésre is ítélték, mégpedig természetesen a valódi neve alatt.

Erre a vádlott nem tudott mit felelni. Különösen akkor hallgatott, amikor a vád képviselője a könyv tartalmát ismertette. A fiatal diplomata a házasság reformját sürgette ebben a kissé zavaros írásműben és az ajánlotta, hogy három-négy házaspár alakítson szerelmi kör-t, amelynek keretén belül a házassági közösség-
be lépnek.

A fegyelmi bíróság elnökének a felelősségváltására kijelentette a vádlott, hogy ma már más nézetet van ebben a tekintetben.

— Közben talán megnősült? — kérte Grossmann törvényszéki igazgató.

— Igen.

A második vádpont szerint az irodalmi diplomata egy bünyű regényt írt és ebben szerepel egy külügyi államtitkár, aki egy kémből úgy akarja kicsalni a titkait, hogy saját feleségét felbuzdítja, folytatson a kémekkel viszonyt. A vád szerint egy ilyen regény — különösen egy aktív diplomáciai tisztviselő tollából — alkalmas arra, hogy a külügyi szolgálatra rossz benyomást vessen, amelyet közel fekszik a vádlott, hogy a vádlott regényében egyik főlebbvalóját akarta sértő beállításban szerepeltetni.

A harmadik vádpontnak már kevesebb köze volt az irodalomhoz. A párisi követésen, ahol a vádlott szolgálta, különböző lonások fordultak elő, amelyekkel a regényíró-diplomatát hivatalosan is meggyanúsították. Amikor ennek a gyanusítás alaptalansága kiderült, a fiatal tisztviselő beadványt intézett fölöttes hatóságához, amelyben minden szolgálati hang mellőzésével — (mintha valami

zsurnalisztikai írásmű lenne) megmagyarázta fölöttesének, hogy az ártatlanul elszennyezett gyanusításokért neki elégtétel jár, tehát léptessék elő és helyezték át Genf-be a Népszövetséghez.

A három vádpont alapján a vád képviselője azt kívánta, hogy a vádlott tisztviselőt bocsássák el állásából. A fegyelmi bíróság azonban nem mutat-

kozott ilyen szigorúnak, hanem bár mindahárom vádpontra nézve kimondta a vádlott bünyűségét, mindössze háromszáz márká pénzbüntetésre ítélte. Enyhítő körülménynek a vádlott fiatalágát és tapasztalatlanságát tudták be, viszont felszólították arra, hogy irodalmi működését hagyja abba.

(v.)

Mégis Venizelosz kap megbízást a görög kormányalakítására

Ujabb sztrájkok az egész országban

Athén, július 3. Pár nap óta végleg türelmetlenül vált a Zaimis-kormány helyzete, melynek egyik legfontosabb tagja, Kafandarisz pénzügyminiszter beadta lemondását. Ennek következtében Zaimis miniszterelnök tegnap az egész kormány lemondását nyújtotta be Konduriotisz köztársasági elnöknek. A helyzet most az, hogy megint Venizelosz miniszterelnöki megbízatása került előtérbe. A képviselőház elnöke, épp úgy, mint a lemondott Kafandarisz miniszter, ezt a megoldási lehetőséget ajánlották a köztársasági elnöknek, mint egyedüli kivezető utat a válságból. Venizelosz ezután föloszlata a Házat és az új választásokkal, mint Görögországban minden kormány, a maga számára hozza be képviselői többséget. Konduriotisz elnök még ingadozni látszik.

de minden jel arra mutat, hogy Venizelosz miniszterelnökké való kinevezése küszöbön áll.

Athén politikai köreiből azt is beszélnek, hogy az agg Venizelosz visszatérése a görög politikába francia presszióra történik, mert a francia kormány minden módon meg szeretné akadályozni az olasz befolyás további növekedését a Balkánon. Az athéni francia és olasz diplomáciai képviselők között hónapok óta folyik ez a görög politikusokkal játszott nagyszabású sakkjáték, melyben most ugylátszik, megint a franciák kerültek előnybe.

Athén, július 3. Az utolsó jelentések szerint Konduriotisz elnök ma délután kihallgatásra hívta Venizeloszt, akit valószínűleg megbíz az új kormány megalkotására. A kamarát a válság megoldására elnapolták. A sztrájkok ma az egész országban új erővel lángoltak föl. Tegnap este a legtöbb hegyi személyzet, gépeszek, és fűtők, sztrájkba léptek, úgyhogy a pyreusi kikötőben a görög hajózás teljesen meg van bénítva.

Szalonikiból újabb összejövetelt jelentenek a kommunisták és a rendőrség között.

A tüntetők közül sokan, a rendőrök közül egy rendőrtiszt sebesült meg.

Hosszu beszélgetés Hágában a „frankos” Sanders bankárral,

aki kabátján hordja a l'Officier d'Académie lila szalagját nem gondol a franküggyre és el szeretné látogatni Budapestre

Hága, július 3. Egy negyven év körüli kopaszodó ur bankjegyeket vizsgál a pult rácsai mögött. Kissé hizáknak indult már, arca nyugodt. Polgári jölt — ami itt többet jelent, mint nálunk otthon. A szűk bolt sarkában egy fiatalember vár, dinárokat hozott. A vizsgálat óvatos és alapos. A kopaszodó ur jobbra-balra forgatja a bankjegyeket és mikor percek múlva mindent rendben talál, megszólal: 40 holland forintot ad ezer dinárért. Az üzlet készen van. A kopaszodó ur fizet.

Ez itt a Sandos-bankház.

Három év előtt nem volt európai lap, amely ne közölte volna fényképét. Amint boltja előtt áll a hágai Passageban és szeliden mosolyog fiatal feleségére. A bolt, ahol észrevették, egy magyar herceg, egy pesti főkapitány és egy ezredes hamis frankjait.

Passage 26.: J. Sanders. Vreemd Geld en Lotendabiet, Kant. Szák köz ez egy hatalmas áruház tömb alatt. Csupa apró bolt a szűk közben s fergeteges forgalom. Egy optikus és egy virágos bolt van a bankház mellett. Egy fél lépés és már mások boltaitaja. Ide vetődtek el a pesti frankok. Hogy is gondolhatták, hogy itt annyiszor vált tanak be százezer frankot, hogy azt nem is fogják megvizsgálni, csak ki fizetik.

Két ember alig tud megfordulni a rácsos pult előtt. Nagyon szűk, nagyon kicsiny a bolt.

Míg a kopaszodó ur vizsgálja a bankjegyeket, átfutok a keskeny falak plakátjain. Az ajtó mellett két ráma. És az üveg alatt francia szöveg. Egy levél:

Legation de la
Republique française
aux Pay-Bas.

Le Haye, le 29 juin, 1926.

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous faire perve-

nir ci-joint le brevet à l'Officier d'Académie qui vous a été conféré par M. le Ministre de l'Instruction Publique et des Beaux Arts.

J'ai été heureux de contribuer à l'octroi de cette distinction qui le comait de service éminent rendu aux intérêts français, et je vous en félicite arriez honneur. Passurance de ma consideration distinguée

F. de Marcilly.

A hágai francia követ levele Monsieur A. J. Sandersnek, aki l'Officier d'Académie. A levél mellett egy díszes másik keret: itt van az üveg alatt a diploma.

A kopaszodó ur most kiszól a pult rácsai közül:

— Qu'est ce que vous désirez Monsieur?

És most sokáig tart, amíg észre veszi, hogy nem bankjegyeket jövek beváltani. Kissé bizalmatlan mosollyal nyitja ki a belső ajtó zárait. A pultok és rácsok mögött parányi iroda van: 1 íróasztal és néhány szék. Lépcső vezet fel a galériára, ott is dolgoznak, mert a boltok kicsik itt a Passage forgatagában.

Fürkészik a szemével, ahogy leülnek egymással szemben. Már tudja, hogy milyen kérdések fognak jönni, pedig most még csak udvariaskodnak. Enyhén mosolyog.

A kabátja hajtókáján egy kis sötétlila szalag.

— Ön nem a Légion d'honneur-t kapta meg?

— Nem uram. Alacsonyabb kitüntetés: l'Officier d'Académie.

Mindenestre jobban szeretné, ha most a sötétlila szalag helyett a Benkt rend piros selymét nézném a kabátja szélén. De azért büszke mégis: a francia köztársaság kitüntette, mert leleplezte a pesti frankokat.

— Hogyan gondol vissza a frank-

Tudósok között már megszűnt a vita mind,

Banánban találják a legtöbb vitamint

üggyre, hogyan látja most a dolgot? — kérdezem.

Pár pillanat csönd, ahogy hátraveti vállát a széken és egy enyhe leplezett mosoly:

— Egyáltalán nem gondolok vissza, egyáltalán nem foglalkozom az ügygyel. Már el is felejtém, ha nem érdeklődne nekem olykor az idevetődő idegenek. Ez az ügy el van intézve. Én nem csináltam mást mint rendes bankkárhoz illik: nem vettem át a hamis bankjegyeket, amelyeket azonnal felismertem és a törvénynek értelmében értesítettem a rendőrséget. Mit tudtam én, hogy kik azok az urak! Magyarok-e, vagy franciák! Először láttam az ezredet. A fontos az volt, hogy nem vettem meg a hamis bankjegyeket.

— Ügyetlenül és ostobán csinálták, ezt mondhatom. Minden bankár azonnal felismerte volna a hamisítványokat. De a magyaroknak nem lett volna szabad illyenkel idejönni — Hollandiába.

— De hagyjuk ezt. Hiszen olyan régen volt. Amint olvastam, Windischgratz is kiszabadult, nemsokára kijön Scheveningenről az ezredes is. Régen volt... Csak most sem értjük meg, hogy miért jöttek ide ezzel a dologgal, miért csinálták az egész ostobaságot?

— Hígyte el — mondja aztán — nagyon szeretnék Budapestre menni. Nagyon szeretnék odautazni, pedig jöttek emberek, akik azt mondták: ne meriek menni, mert a magyarok megennének... Úgyan miért? Mert nem váltottam be a hamis bankjegyeket...

— Nem tudom megérteni, miért nem jelentkeztek a magyarok, amikor meg akadályozták itt a hamis frankok forgalombahozataltal. Nem gondolok ki-tüntetésre, de egy levelet, néhány sort írhattak volna...

Most már egészen szívélyes a beszélgetés.

A galériáról egy vastag kövyet hoz elő. A vastag lapok tele vannak a különböző újságok akkori cikkeivel és képeivel. Sanders bankár a feleségével a bolt előtt. Jankovics a bíró előtt. Marsovsky a teremben... A Telegram, a Daily Mail, a Times, a Matin, a Berliner Zeitung. Csak a magyar újságok hiányoznak.

Ide adja a névjegyt:

A. J. Sanders
Officier d'Académie

La Haye

A kopaszodó ur méggyvszer mondja: — Nem csináltam egyebet, mint-hogy nem váltottam be a hamis bankjegyeket Felejtjük el.

Igaza van.

Felejtjük el...

V. Gy.

Hirdetmény

Ax élesdi Sefard Imaház keres egy kiscsaládu, 40 éven aluli וכוך וכוך metszőt ki rendelkezik 3 elismert ort. Rabbitol lav קבלה és tud וכוך וכוך pászkenolni. Fizetés megegyezés szerint. — Utiköltségek csak a meghívottknak lesz megtérítve.

Levélbeni ajánlatok a fenti imaházhoz címzendők.

Nők a

Egy amerikai hölgyismerőse le az egyik nelményeit:

Miss Calmore autó nincsen zik az egyik egy frissen káldunk át, r kátrányt szedt Miss Calmore fejte ki.

Tulajdonképen semmit — mo a másik oldal Szeliden meban néh ven

— Vendége urak nem tar kcsiségek mi

Az autó kor a kisasszony meg nekem.

hogy egy mez eszrevettem, h a biztosítási z

a kocsihoz, n

— Oh, mor a zárban hag

Alig merter tonsági zár ig

— Ha azor ban a kulcsot nyára elveszi és ott felejt

mindig így já

Hazafelé m

dunk egy köz ötven kilomé

és így fordult rus sarkon.

kozon emelb merle Calmo

nőt, mert m nyóan mondt

— Kedves szabd tenni, ne haladjon

A miss árt

— Oh, én n

Erre azután vörösek lettek

mondotta:

— Láttam,

— De hisze vtekedett a

nincs is sebe

Erre azután mondta a ren

— És nem

— A túlkö

A rendőr n

— Legalább

ge, hogy meg sincsenek ren

Juliu
M a x

a

A műv

Postai
20 % e n

**Amateurok,
fény-
képészek!**

Fényképzési cikkeiket a legolcsóbban

BERNAT

papíráruháznál, Piața Unirii 29. sz. alatt

szerezhetik be.

Nők a volán mellett

Egy amerikai uriember, kit egyik hölgyismerőse autózásra hívott meg, írja le az egyik newyorki lapban következő élményeit:

Miss Calmorenak van egy autója. Az autó egészen egészen rendben. Hiányzik az egyik első sárhányója és amikor egy frissen kátrányozott utszakaszon haladtunk át, ruháim alapos mennyiségű kátrányt szedtek össze. Felhívtam erre Miss Calmore figyelmét, ki sajnálkozásait fejezte ki.

Tulajdonképpen nem tesz azonban, semmit — mondotta — mert én mindig a másik oldalon ülök.

Szelíden megjegyeztem, hogy az autóban néha vendégek is ülhetnek. Mire ő: — Vendégeim rendszeren urak és az urak nem tartják férfiasnak, hogy ilyen kisisegek miatt panaszkodjanak.

Az autó kormánykeréken zár van, amit a kisasszony nagy büszkeséggel mutatott meg nekem. Mégis, mikor megálltunk, hogy egy mezőn gyöngyvirágot szedjünk észrevéltem, hogy a kulcsot bent hagyja a biztosítási zárban. Mikor visszatértünk a kocsihoz, megemlítettem neki ezt.

— Oh, mondotta — a kulcsot mindig a zárban hagyom.

Alig mertem megjegyezni, hogy a biztonsági zár így nem érhet éppen sokat.

— Ha azonban nem hagynám a zárban a kulcsot — válaszolta — úgy bizonyára elveszíteném. Letenném valahová és ott felejtétem. Van egy barátóm, ki mindig így jár.

Hazafelé menet, volt egy kis kátrányos közlekedési rendőrről. Mintegy ötven kilométeres tempóban haladtunk és így fordultunk be egy nagyon forgalmas sarkon. A közlekedési rendőr tiltakozóan emelte fel a kezét. Ugyálszik, ismertem Calmore kisasszonyt, vagy társnőt, mert mikor hozzánk ért, szemrehányóan mondta:

— Kedves kisasszony, ilyesmit nem szabad tenni. Ilyen forgalmas sarknál ne haladjon ötven kilométeres tempóban.

A miss ártatlanul válaszolta:

— Oh, én nem mentem ilyen gyorsan.

Erre azután a közlekedési rendőrnek vörösek lettek a fülei és méltatlankodva mondotta:

— Láttam, hogy ilyen gyorsan jött.

— De hiszen ez egészen lehetetlen — vélekedett a miss — hiszen az autóm nem is sebességmérő.

Erre azután már egészen dühösen mondta a rendőr:

— Es nem is túlközl.

— A túlközl rossz.

A rendőr mind dühösebb lett:

— Legalább száz méterre volt szükségem, hogy megálljon. Ugyálszik, a fékjei sincsenek rendben? Mi?

— Bizony, sokat bajlódok velük és még sem működnek kifogástalanul.

A rendőr erre vizsgálgatni kezdte a kocsi:

— Ugyálszik, itt sok a baj. Gyujtsa csak meg a reflektorokat.

— A reflektorokat? — kérdezte a miss.

— Ezek sztrájkolnak. De nem tesz semmit, hiszen látja, nappal autózom.

— Ugyálszik le kell tartóztatnom — jelentette ki a rendőr. Gyorsan hajtott,

befordult túlközlés nélkül, a fékjei nincsenek rendben, reflektorai nem működnek. Mutassa vezetői igazolványát.

— Szent Isten — tiltakozott a kisasszony — azt bizony otthon felejtettem.

A rendőr, mintha fejbavágta volna, az arca egészen lila lett a méregtől. Segítségért keresve nézett körül, azután két-ségbeesetten emelte fel a kezét.

— Nem is tudom hogy mit kezdjek magával. Hamar siessen tovább! De ha-

mar, mielőtt elveszítem a fejemet.

A kisasszony sebesen engedelmessé vált és mikor már jó messzi voltunk, nevetve mondotta nekem:

— Ez mindig használ.

— Micsoda? — kérdeztem.

— Tudja, ha az ember végül azt mondja nekik, hogy nincs meg a vezetői igazolvány, akkor annyira fel vannak habrodva, hogy egyszerűen tovább engedik az embert.

A decemberi rombolások és a jogvédelmi szervezkedés szerepeltek a haladó zsidóság nagyváradi konferenciájának napirendjén

(Oradea-Nagyvárad, július 3. Az Uj Kelet tud.) Az Országos Izraelita Iroda Nagyváradon ülésező konferenciája ma délelőtti tartotta plenáris ülését. Az ülést dr. Adorján Armin elnök nyitotta meg nagyszabású megnyitó beszéd keretében. Az Iroda elnöke kegyeletes szavakkal emlékezett meg I. Ferdinánd király elhunytáról és az emlékbeszédet felállva hallgatták végig a konferencia tagjai. Az elnök indítványára elhatározta a konferencia, hogy üdvözlő táviratot küld a régensnácának és a kormánynak. Ezután felolvasta az elmúlt konferenciális évről szóló elnökségi jelentést. A jelentés megemlékezik a decemberi szomorú eseményekről, az erdélyi zsidóság mély gyászáról és a szolidaritásnak arról a megnyilatkozásáról, amely az események halála alatt egységbe fogta össze Erdély és Bánát egyesemes zsidóságát.

Elmondja a jelentés, hogy a kormány az események hatása alatt tízmillió lej rendes és tízmillió lej rendkívüli hitelt vett fel a költségvetésbe a zsidó egyházak szükségleteinek pótlására.

Ennek az összegnek a kiutalása azonban még nem történt meg.

A jelentés ezután rátér a külföldön tanuló zsidó diákokat segélyező bizottság munkájára és kifejti, hogy az eredmény azért nem kielégítő, mert a hitközségek nem járultak hozzá kellőképpen az akcióhoz.

A következő felszólaló Gombos Benő volt, aki kifejtette, hogy a magyar nyelvű zsidóság igazságának védelmében sikeresen exponálta magát a Magyar Párt és épen ezért kéri, hogy a konferencia köszönettel vegye ezt tudomásul.

Dr. Eisler Máttyás kolozsvári főrabbi kéri az indítvány visszautasítását, hogy az Iroda csak felekezeti kérdésekkel foglalkozik és nem politizál.

A konferencia helyt adva Eisler Máttyás indoklásának, Gombos Benő indítványát visszautasította.

Dr. Löwi Ferenc marosvásárhelyi főrabbi az elnöki jelentéshez szól hozzá és megállapítja a jelentésből, hogy az elnökség a zsidóság sérelmeinek orvoslásánál nem volt elég erélyes. Szerinte hat év óta alig fejtett ki jelentősebb működést az Iroda. Épen ezért határozottabb és energikusabb működést kíván az elnökségtől.

Dr. Schütz Henrik felszólalásában Duca belügyminiszter ismeretes levelére tér át.

— Kész vagyok megszívlelni — mondja — Duca levelét, amelyben türelemre inti a zsidóságot.

A türelem azonban csak úgy valószínűsíthető meg a reményeket, ha nemcsak a zsidóságot, hanem a hatóságokat, a rendőrségeket és állambiztonsági hivatalokat is erélyesen intik arra, hogy a múlt évi rombolásokhoz hasonló események ne zavarhassák meg többé az ország békéjét.

Dr. Fehér Márton felszólalásában kijelenti, hogy az erdélyi és bánati izraelita hitközségek szövetsége csak úgy szállhat erélyesen sikra célkitűzéseirért, ha az összes hitközségek erejükhöz mért áldozatkészséggel járulnak hozzá a zsidó iskolák, árvaházak, aggok háza és más intézmények fenntartásához. Tarthatatlan az a helyzet, hogy a nagyváradi és bemesvári hitközségek milliókat áldozzanak liceumokra, ahová Erdély minden részéből jönnek növendékek, akik nagyrészt tandíjmentesek, holott ezeket az intézményeket igazság szerint az egyetemes zsidóságnak kellene támogatni.

Es hogy eredményesebb munkát tudjon kifejezni az Iroda, javasolja, hogy az elnökség mellé tizenkét tagból álló választmányt szervezzenek és olyan titkárt, aki erélyesen járjon el a minisztériumokban és hatóságoknál. Szavait azzal fejezte be, rá kell eszmélni arra, hogy

hitelvi különbség nélkül, egyesült erővel kell küzdeni az erdélyi zsidóság érdekében.

Ezután dr. Kecskeméti Lipót nagyváradi főrabbi szólalt fel.

— Nem tudom magam azonosítani — mondotta — Löwi Ferenc dr. és Fehér Márton dr. kritikáival. Bár az elnökség működését én sem tartom kielégítőnek, ennek oka azonban mélyebben keresendő. Az elmúlt tíz év a megpróbáltatások, a családások és a remények hervadozásának tíz esztendeje volt. Voltak az erdélyi zsidóságnak is ideáljai és nem rajta múlt, hogy ezek az ideálok nem váltak valóra.

— A háboru utáni idők jelei e családások és szenvedések. Nemcsak nálunk, de mindenütt ugyanezek a jelenségek tapasztalhatók. Mindenütt szélsőségekre bukkanunk. Egyik oldalon a hitetlenség, másik oldalon a konzervatív maradiság sáncai. Az üzleti szempontok, valamint a zsidóság isteni igazságain túlmenő konzervatív fanatizmus erősebb mint az én szavam.

Több hozzászólás után dr. Löwi Ferenc marosvásárhelyi főrabbi javaslatot tesz elöl, amey a hitoktatók és rabbik pótlásáról kíván gondoskodni és kijelenti, hogy kész magára vállalni ezt az ügyet, amit a konferencia köszönettel vett tudomásul.

Tíz éven belül nem ütközik már nehézségbe az Atlanti-óceán átrepülése

A Bremen pilótáinak ünneplése Londonban

London, július 3. A Bremen pilótái másfélórás késéssel érkeztek Londonba úgyhogy az angol királyi aeroklub és a különböző angol egyesületek által rendezett bankett a délután három óra megállapított időpont helyett csupán félöt órakor kezdődött. Az első tisztelet Thomson volt angol léghajózási miniszter mondotta. Thomson hangsúlyozta, hogy a Bremen mindhárom utasának egyenlő rész jut a dicsőségből. Báró Hühnefeldnek jut a dicsőség sport része Köhl kapitánynak az aviatikai része és Fritzmaurice örnagynak a nemzetközi része, amennyiben Fritzmaurice ír, a másik két pilóta pedig német származású.

Fritzmaurice örnagy rövid beszédében válaszolt az üdvözlésre, s azzal a megállapítással végezte szavait, hogy tíz éven belül az Atlanti-óceán átrepülése már nem ütközik majd semmi nehézségbe, feltéve természetesen, hogy az oceán átrepülésére a legjobb

gépeket, a legjobb motorokat és a legjobb izemanyagot használják fel.

Sthamer londoni német nagykövete szintén nagy tiszteletet mondott, amelyben kifejtette, hogy a világtörténelem a három pilótát örökre egy test és egy léleknek fogja tekinteni. Neveiket az oceán átrepülése örök időkre összekapcsolta.

Köhn kapitány és báró Hühnefeld rövid tiszteletbeszédükben köszönetet az ünneplésért, amelyet az ir kormány megbízottjának beszéde zárt be, aki utalt arra, hogy a vállalkozást két nemzet fiait hajtották végre.

Az emberiségnek a jövőben nem annyira a katonai dicsőség után kell vágyakoznia, mint a múltban, hanem a technika haladásának útján kell keresnie az egyéni dicsőséget és hírnevet.

Hidressen az „Uj Kelet”-ben

Julius 10-én kezd meg közölni az UJ KELET Max Brod világhírű regényét:

REUBENI a zsidók fejedelme

A tényleges történelmi magból kiindulva, Max Brod egy középkori zsidó államalapítási terv hősi eposzát rajzolja meg megejtő, lebilincselő módon. Az utolsó évtizedek legművészebb, de egyben legérdekesebb legizgalmasabb zsidó regénye

A művészi fordítás dr. Hamburgné, Becsky Irén munkája

Postai küldeményeknél 20% engedmény!

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Postai küldeményeknél 20% engedmény.

A Nobile-expedíció felkutatására indult „Krasszin” is jéghegyek közé került

Elveszett egy orosz pilóta is. Erősbödik a Nobile ellen irányuló közhangulat. Új expedíciók Amundsen felkutatására

Kingsbay, július 3. Ha lehet hinni annak a még megerősítésre szoruló moszkvai jelentésnek, mely szerint a Krasszin nevű orosz jégtörő hajó elérte Lundberg jégtábláját s felvette fedélzetére egy svéd pilótát, mint a jégtáblán lévő hajótöröttet. — Ugy az északsarki odisszei története egy újabb szenzációs fázishoz érkezett el. Már ezt a szűkszavú táviratot megelőzőleg oslói jelentések beszámoltak arról, hogy a Krasszin jégtörő-hajó közvetlen közelébe ért Lundberg jégtáblájának, amelyről Lundberg tegnap kétségbeesett S. O. S. jeleket adott le.

Ezzel egyidejűleg teljes erővel folyik az akció Amundsenek megmentésére. A Citta di Milano Kingsbayba küldött jelentése szerint, Ravazzoni őrnagy már tegnapelőtt a Virgobay-öbölbe érkezett hidroplánjával s a tegnapi nap folyamán öt és félóra hosszat tartó repülőton kutatott Amundsenek után. Keresése azonban eredménytelen maradt.

Ugyanez a jelentés arról is beszámolt, hogy Babuskin, az orosz pilóta, tegnap estig nem tért vissza sem a Malygin-gözösrre, sem a mentőexpedíciók bázisára. Valószínűnek tartják, hogy a pilóta hóviharba került s a Nordcap körül valahol kényszer leszállást kellett végeznie.

Az Upland repülőgép és két olasz hidroplán ma startol a Willery-csoport tartózkodási helye felé. A svéd pilóta és a csoport tegnap leadott szikratáviratban a legsürgősebb segítséget kéri. A jéghegyen rettenetes robajok közben új és új hasadások keletkeznek s attól lehet tartani, hogy a még elég nagykiterjedésű jéghegy területe minimálisra csökken.

A finn repülőgépek tegnap elrepültek a Foyen-sziget irányában s valószínű, hogy a Willery-csoport tartózkodási helye felé is átvonultak, de a rossz látási viszonyok miatt nem vették észre az expedíciós csoport vörös sátrát.

A norvég lapok, különösen a munkaspárti organumai, éles támadásokban részesítik Nobilet. Az *Arbaidet Bladet* Rogelands és az *Arbaidetblad* megállapításai szerint

a tábornok egyáltalán nem érdemelte meg, hogy olyan kiváló, az egész művelt világ által csodált személyiség, mint Amundsen, miatta életét tegye kockára és elveszen a Nobile megmentésére irányuló akció során a sarkvidék zajló jégtengerében, vagy szivár hőmezőin.

A *Dergens Arbaidet Blad* és más baloldali norvég sajtóorgánumok szintén éles hangon elítélik Nobilet s megállapításai szerint a világ nagyon rossz cserét csinált, ha Amundsen tényleg otthagyta a sarkvidéket és cserébe Nobilet megmenekült.

A norvég lapok felháborodásával szemben, mint rendkívül jellemző és az olasz mentalitást visszatükröző jelenséget kell feljegyezni, hogy az olasz lapok közlése szerint D'Annunzio, a *szépségek szeszélyes* hírirod-költője korántsem táplálja a világ objektív véleményének megállapításait Nobile tábornokról, sőt ellenkezőleg: egy hatalmas hősköltevény megírásába fogott, melynek témája Nobile tábornok utja és Maddalena őrnagy mentőexpedíciója. Természetesen D'Annunzio a csodálat és lelkesedés hangján fog zengeni az alaposan lebecsült Nobile tábornok „hőstetteiről.”

Cherbourg, július 3. Pourquoi Pas francia sarkutazó holnapután egy évi ételmiszterrel s tudományos felszereléssel megrakodva indul el Tromsø, majd a Spitzberg felé, hogy részt vegyen az Amundsen megmentésére irányuló akcióban.

Kingsbayi jelentés szerint Larsen és Lutzholm pilóták, miután az időjárás kedvezőre fordult, újra Amundsen felke-

resésére indultak. Olasz jelentés szerint Nobile elfogadta különleges szántalpakkal felszerelt két repülőgép felajánlását, hogy ezekkel a jégtáblán maradtak megmentését megkísérelje.

Stockholm július 3. Újabb jelentések arról számolnak be, hogy a Spitzberg felé délkeletől ciklon közeledik, amely nagyban veszélyezteti a Nobile-csoport jégtáblájának épségét.

Újabb jelentések megcáfolják azt, hogy a Krasszin jégtörőhajó megmentette volna Lundberget és társait sőt, ellenkezőleg, arról adnak számat, hogy az

orosz jégtörő hajó a Light Smidt fok közelében jégbe rekedt. A rossz idő következtében a repülők mentőtevékenysége is lehetetlenné vált.

Mint Londonból jelentik, az angol

légiügyi kormány engedve a közvélemény nyomásának elhatározta, hogy Amundsen felkutatására a többi északi államok mintájára, szintén mentőexpedíciót szervez.

Ma délután 5 órára várják Chiriacescu jelentését tárgyalásainak eredményéről

A mai minisztertanács dönt a parlament összehívásának időpontjáról. A nemzeti parasztpárt mindenképpen megtartja az ellenparlamentet

—Az Uj Kelet kiküldött munkának esti telefonjelentése —

Bukarest, július 3. Brătianu Vintila miniszterelnök szerda délután 5 órára minisztertanácsot hívott össze. A kormány azt reméli, hogy a minisztertanács összehívása pillanatában kezei között lesz Chiriacescu Oszkár londoni tárgyalásainak eredményéről szóló távirata és e jelentés alapján fogja a minisztertanács eldönteni, hogy mikorra hívják össze a parlament rendkívül ülészeit.

E hírrel kapcsolatban jelentik, hogy a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága ma délután újabb ülést tartott, amelyen Maniu, Mihalache, Madgearu és Junian vettek részt. Az értekezlet elhatá-

rozta, hogy az ellenparlament üléseit a „Liedertafel” helyiségekben fogják megtartani, amely a belügyminisztérium épületének közvetlen közelében van. Az értekezlet elhatározta, hogy az ellenparlamentet a parlament rendkívül ülészei összehívásának napjára hívják össze, de a nemzeti parasztpárt ellenparlamentjét akkor is megtartja, ha a kölcsöntárgyalások elhúzódása miatt a parlament rendkívül ülészeit nem hívják össze.

Kormánykörökből származó értesülések szerint a kormány úgy akarja elvenni az ellenparlament forradalmi élet, hogy

az ülésterem valamennyi ajtaja elé díszbe öltözött rendőröket vezényel ki.

Az összes lapok élénk kommentálják a Titulescu lemondásáról holportált híreket. A „Politika” szerint a kormánynak mégis sikerült meggyőznie Titulescut arról, hogy lemondása súlyos helyzet elé állítaná a kormányt és a külügyminiszter ezért hozzájárult ahhoz a megoldáshoz, hogy a kormányból nem válik ki, csupán tárcájáról mond le és továbbra mint tárcánélküli miniszter marad meg a kormányban. A külügyminiszteri szék legvalószínűbb örököse Argetoianu miniszter lesz.

Megbukott az érettségiben, mert nem tudta milyen ruhában temették el Basarab vajdát

Fantasztikus kérdésekkel kirozták és buktatták halomra az érettségikatasztrófa idején áldozatait. Egy román hírlapíró cikke a bakkalaureatusi vizsga anomáliáiról

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tud.) Anghelescu közoktatásügyi miniszter hirdeté vált bakkalaureatusi vizsgái ebben az évben is hatalmas rendeltégek sorában. A pontos és végleges eredmények még eddig ismeretlenek számunkra, de az eddigi jelentések alapján máris megállapítható, hogy a jelöltek nagyrésze máig az írásbeli erőpróba alkalmával felkészületlenül bizonyult és a vidékről befutó jelentések mindenütt 40—50 százalékos bukásról adnak hírt.

Epen ezért nem nehéz bejósolni, hogy az idei vizsgák legalább olyan katasztrófális eredménnyel fognak végződni, mint a tavalyiak. Az idei érettségi vizsgák alkalmából Vasile Munteanu román újságíró tollából figyelemreméltó sorok jelentek meg a *Dimineata* hasábjain, melyek leplezetlen nyíltsággal és őszinteséggel mutatnak rá a bakkalaureatus rendszer katasztrófális hatásaira és módszereire. A cikkíró elsősorban néhány erdélyi vizsgáztató bizottság munkáját veszi az objektív kritika boncképe alá és többek között a következőket írja:

A baccalaureatus — emberkinzés

A baccalaureatusról az idei vizsgák alkalmával is bebizonyosodott, hogy nemcsak felesleges ujítás, de elsősorban kínzásai eszköze azoknak, akik vizsgák vizsgájának alávetik magukat. Erdélyben legalább is a baccalaureatus a legszomor-

rub eredménytelenségével végződött. Fennállásának harmadik évében a baccalaureatus elérte azt, hogy hónapokon keresztül rémületben tartja a jelölteket és ezeknek szüleit. Nemcsak a komoly gondolkodó embereket, de talán a hatóságokat magukat is kinosan érintik azok az abszurd arányok, amelyeket a baccalaureatus pusztítása év-év után ölt. A legtöbb tanügyi inspektorátus kötelességének tartotta, hogy táviratilag értesítse a közoktatásügyi minisztériumot a baccalaureatus szerencsétlen következményeiről.

Az improvizált szaktanárok

Teljesen érthetetlen volt már maga a mód, ahogy a vizsgáztató bizottságokat összeállították. Itt ugyanis ignorálták a didaktika legelemibb előírásait s számos tárgy specialista nélkül maradt. A román nyelv tanárai vizsgáztatták görögül a jelölteket s történelem tanárok vizsgáztatták felül a diákok latin nyelvtudását. Jellemző bizonyíték erre a Brassóban *Calugareanu* egyetemi tanár elnöklése alatti működő bizottság, amelyben nem volt sem latin, sem görög-zakos, ellenben el volt látva két román-zakos tanárral. Minthogy a bizottság mindenáron teljesíteni akarta kulturmisszióját, nem kérték a hiányzó szaktanárok kinevezését, ellenben a meglévőket improvizálták szaktanárokká. Ezek azután praktikusán jártak el. Ugy rendezték a dolgokat, hogy a tanulók már a szóbeli vizsgához sem juthattak el.

A kisebbségi diákok tragédiája

A kisebbségi diákok az idén még rosszabbul jártak, mint az elmúlt években. A minisztérium olyan tanárokat küldött számukra, akik egy betűt sem értek a tanulók anyanyelvén. A bizottságok azután ilyen esetekben kényük-kedvük szerint jártak el. Egyesek tolmács utján vizsgáztattak, mások pedig kulturellenőrző szerepüket a buklató-jegyek áradatában élték ki, amelyeket vizsga nélkül juttattak osztályrésztül a kisebbségi diákoknak. Így például a székelyudvarhelyi magyar gimnázium jelöltjeit en block buktatták el, bár a szigorú román tanárok véleménye szerint jobban voltak elkészülve, mint más kisebbségi iskolák növendékei.

De még ennél s bizarrabb dolgok történtek az idei érettségiben. Egyes vizsgáztató készületlensége oly kérdésekben nyilvánult, amelyekkel szemben nemcsak a diákok maradtak szájtátva, de amelyek elkészítették a legfelkészültebb intellektueket is. Az értelmetlen kérdések általában rekord számmal buktak. Így például egyik erdélyi bizottság tagjai a következő történelmi kérdést tette fel az egyik diáknak: Kik voltak Románia diplomatái 1848-ban. Ezt az eredeti kérdést először Nagyszebenben tették fel két évvel ezelőtt s valószínűnek látszik, hogy ezúttal is ugyanaz a vizsgáztató volt a kérdező, akinek minden bizonnyal szenvedélye a diplomácia. A tanuló számára természetesen fatális volt a kérdés. A vizsgáztatónak valószínűleg szentségvértől

jelentett az, hogy a növendék egy ily egyszerű kérdést nem tud megválaszolni s elbukatta anélkül, hogy egy második kérdést is feltett volna hozzá.

Milyen ruhában temették el Basarab vajdát?

A bakkalaureátusnak eme áldozata végül is levelezőlapon fordult a vizsgálá-

tó professzorhoz, akit ily módon kért meg arra, hogy privátim világsítsa fel arról, kik voltak Románia diplomatái Mihai Viteazul idejében.

Egy másik, ugyancsak eredeti kérdés a brassói vizsgáztató bizottság előtt folyt le: Az egyik növendéktől azt tudakolta a

lörténelem professzora, hogy milyen kosztümben találták meg Basarab vajdát, holttestének Curtea de Argesben való felfedezése alkalmával. A kérdés olyan általános derűtséget keltett, hogy még a vizsgáztató professzor kollégái sem tudták visszatartani nevetésüket.

Egy milliõ fontos évi költségvetést állapított meg a Jewish Agency Palesztina ujjáépítésére

Tegnap számunkban közöltük az első részét annak a terjedelmes jelentésnek, amelyet a Jewish Agency-bizottság adott ki londoni tanácskozásának eredményeiről. A jelentés második része az ipari, pénzügyi és nevelésügyi kérdésekkel foglalkozik.

Palesztina lakosságának 65 százaléka a mezőgazdaságban van elhelyezkedve, úgy hogy semmiesetre sem lehet állítani, hogy Palesztinában túlteng a városi lakosság.

Londonban és Newyorkban palesztinai kereskedelmi és turista irodákat kell felállítani.

A Jewish Agency ebben a tekintetben felajánlja szolgálatait a kormánynak és törekedni fog megszerezni a PICA, a kereskedelmi kamarák, a bankok és a fontosabb iparvállalatok támogatását. Az iparvállalatokat különösen a kezdeti stádiumban bizonyos védelemben kell részesíteni. A vámtarifának helyesen értelmezett alkalmazása Palesztina lakosságának leányára fog szolgálni. Kivánatos hogy a kormány speciális bizottságot küldjön ki, amelynek az legyen a feladata, hogy lefedtesse az általános fináncpolitika alapelveit és ezáltal a vámtarifa összhangba hozassék ugy az ipar, mint a fogyasztás, valamint a kinstár érdekeivel.

A fennálló vasuti tarifa sem eléggé elasztikus, minthogy sem a belföldi gyárosoknak nem nyújt kedvezményeket, sem a kivitelek kereskedelmét nem támogatja.

A szállítási tarifa kidolgozására is külön kormánybizottság küldendő ki, amelyben az érdekelték megfelelően vannak képviselve. Nagy fontosságot tulajdonít a jelentés a háziipar fejlesztésének, amelyre a zsidó lakosság egyes rétegeit igen alkalmasnak tartja. Az ilyen háziiparok nemcsak a triszták számára produkálhatnának megfelelő árut, de valószínűleg a

külföldi piacokon is népszerűsége tehetnének szert. A kormány és a Jewish Agency állítson fel egy közös irodát, amely a bevándorlókat megfelelő tanácsokkal látja el otthoni vállalataik likvidálására, esetleg átszállítására vonatkozólag, valamint Palesztinában való elhelyezkedésüket előmozdítja.

A nevelésügyi tekintetben a jelentés mindenekelőtt kifejti, hogy

a kormány kötelessége gondoskodni róla, hogy minden gyermek bizonyos minimális iskoláztatásban részesüljön.

Ennélfogva a kormány kötelessége a zsidó iskolákat megfelelő támogatásban részesíteni az iskolák növendékei arányában.

A Jewish Agency követelni fogja, hogy a kormány a jelenlegi nevelésügyesen alacsony iskolai szubvenciókat megfelelő mértékben felemelje.

A szubvenciók szétosztásának jelenlegi rendszere, amely szerint a kormány által nyújtott szubvenció a Jewish Agency által osztatik szét, megfelelő és továbbra is fenntartandó.

A közegészségügy fenntartása ugyancsak a kormány kötelessége és ezért a jövőben nagyobb felelősséget kell viseljen a kormány ezen a téren.

A Jewish Agency követelni fogja, hogy a kormány a zsidó egészségügyi intézményeket megfelelő szubvencióban részesítse.

A különböző zsidó egészségügyi intézményeket koordinálni és konszolidálni kell. E koordináció megvalósítására a Hadassa szervezet megfelelő keretnek látszik. A Kupat Cholim (zsidó munkásbiztosító) fenntartását és reorganizálását a jelentés szükségességesnek tartja.

Nagyon figyelemreméltók a jelentések a munkáskérdésre vonatkozó szakaszai.

A jelentés mindenekelőtt kiemeli, hogy a Jewish Agency bizottság szimpátiával viseltetik a munkásság ama törekvéseivel szemben, hogy szociális és gazdasági helyzetüket megjavítsák. A munkásság óriási érdemeinek elismerése mellett, a bizottság azon a véleményen van, hogy

az iparuk és a kereskedelmek a jövedelmezőség gazdasági alapjain kell felépülnie, vagyis a befektetett tőkének megfelelően. gyümölcsözőnek kell mert ez nélkülözhetetlen előfeltétele az általános életstandard fokozatos emelkedésnek

Egy olyan apparátust kell teremteni, amely alkalmas arra, hogy munkások és munkaadók közötti konfliktusok elkerültesse. A szövetkezetek létesítése is előmozdítandó, de figyelemmel kell lenni arra, hogy az ilyen intézmények egészséges üzleti elvek és nem doktriner teóriák alapján vezessenek.

Talán a legfontosabb része a jelentésnek az, amely az országépítés pénzügyeire vonatkozik. Minthogy a kibővített Jewish Agency megalakításáig és a bizottság javaslatainak megvalósításáig bizonyos időknek kell eltelnie — mondja a jelentés, — minden erőfeszítést meg kell tenni, hogy a meglévő cionista alapok (Keren Hajeszod és Keren Kajemeth) ezen átmeneti idő alatt megerősítsenek, hogy az ujjáépítő munka fenakadást ne szenvedjen.

A minimális évi költségvetés az 1929-30 évtől kezdődőleg egymillió fontsterling kell, hogy legyen.

Az összeg a következőképpen részletezhető:

a) Uj koloniák létesítése és a meglévők konszolidálása	250.000 font
b) A meglévő pénzintézetek és szövetkezetek konszolidálása	100.000 font
c) Földvásárlás	200.000 font
d) Hitelek telepések részére	50.000 font
e) Oktatásügy	120.000 font
f) Bevándorlók kiképzése és munkások támogatása	50.000 font
g) Kórházak építése és fenntartása	100.000 font
h) A Jewish Agency adminisztrációja	30.000 font
i) Különböző kiadások	50.000 font
Összesen	1.000.000 font.

Ez a költségvetés arra a feltevésre van építve, hogy a kormány eleget fog tenni mindazon anyagi kötelezettségeknek, amelyek öt terhelik és hogy a Jewish Agency adminisztrációjában a legnagyobb takarékoság elve lesz megvalósítva. Elvárható, hogy a Jewish Agency megalakítása után az Egyesült Államokban öt éven keresztül, éventint legalább három millió dollár fog összegyülni és a többi országokban együttvéve ugyanennyi. Ez az évi hat millió dollár körülbelül megfelel a fenti költségvetésnek.

A bizottság azt hiszi, hogy ezen budget segítségével a zsidó nemzeti öltözet felépítése bizonyos idő alatt szerencsésen megvalósítható lesz.

A Jewish Agency bizottság tagjai appellálnak a világ egész zsidóságához, hogy hozzák meg a szükséges áldozatokat, amelynek segítségével egy olyan ideál valósul meg, amely a jogos büszkeség és a megelégedettség forrása lesz a zsidó közösség minden tagja számára, egy mű, amelyet az egész világ a zsidóság méltó alkotásának fog tekinteni. A bizottság tagjai kötelezik magukat, hogy teljes egyéni súlyukkal a legnagyobb erőfeszítéseket fogják tenni, hogy ez a felhívás, amelyet reményteljesen bocsájtanak a világ zsidósága elé, megfelelő visszhangra fog találni.

A jelentést lord Melchett, Lee K. Frankel, Felix M. Warburg, Oscar Wassermann irták alá.

Borzalmas vasuti katasztrófa a berlini földalatti vasuton

Berlin, július 3. Szükszavu távirat arról számol be, hogy Berlin keleti városrészében ma délelőtt súlyos földalatti vasuti katasztrófa történt, amelynek kapcsán harminc súlyos sebesülés történt. A távirat nem számol be a részletekről s így valószínű, hogy a katasztrófa az eddigi szükségzavart jelentést jóval felülmúló arányokban történt.

Megalakult a Zsidó Kórházegyesület hunyadvidéki kerülete

A kolozsvári Zsidó Kórházegyesület e hó 1-én vasárnap délután tartotta alakuló ülését Bánffyhunvaden a hunyadi és hunyadvidéki zsidóság nagy érdeklődése mellett. A gyűlésen többek között Klein E. rabbi tartott nagyhatású beszédet, utána Balkányi Prágában tanuló orvosnövendék fejezte ki örömét afelett, hogy a külföldön tanuló zsidó medikusoknak lesz alkalmuk továbbképezni magukat hazájukban. Dr. Hamburg nagyszabású beszédében változta az egyesület eddigi tevékenységét és annak örömeinek ad kifejezést, hogy a kolozsvári és hunyadi hitközségekre rázudult közös balsors, közös tevékenységet fog kiváltani.

A mi feleletünk a gyűlésre — mondotta — a szeretet, a felépítés. Hagyjuk el a testvérharcot, hogy közös akarral olyat létesítsünk, mely az egész zsidóságot érdekli. Dr. Kornhauser Béla felolvassa a határozati javaslatot melynek értelmében megalakítják a hunyadvidéki kerületet és megválasztják díszelnöknek dr. Borsai Aront, elnöknek Siechermann Lajost, ügyvezető elnöknek Knopf Samut, a vezetőségbe a bánffyhunyadi és hidalmási főrabbiakat Klein Jakabot, Balkányi Lajost, dr. Baruch Hugót, Havas Manót és Hidal-

másról Schön Samut. Egeresről Kornhauser Samuelt, Pénztárnok Szentes Marót, ellenőr Jakab Móric és Waldner Mór, főtitkár dr. Kornhauser Béla, helyettes főtitkár dr. Weisz Vilmos Gyula ügyvezető titkár Weisz Arnold. Ezenkívül még megválasztottak 16 választmányi tagot.

A gyűlés alkalmával a bánffyhunyadi hitközség és Chevra egy-egy 50.000 letes alapítványt jelentettek be, magánosok szintén 50.000 lejt Koch György Egeres 9000 lejt értékű gipszet és orvosi gipszet adományozott egvárelőre.

Dr. Baruch Hugó levélben jelentette be egy 10.000 lejes alapítványt.

A gyűlés után a kolozsvári vendégeket a hunyadi zsidó Nőgyűlet elnöknője látta oszonnára való zsidó vendégszeretettel melyen megjelentek a Nőgyűlet összes tagjai. A háziasszony, aki egyszemélyben a Nőgyűlet elnöknője is, Simon Mórné, szép beszéd kíséretében jelentette be, hogy a Nőgyűlet egy alapítványt szándékszik tenni, fehéreműt és ágynevelő szándékszik adni a Kórházegyesület javára.

Hirdessen az Uj Keletben

— A szovestből jelen orosznylevű kobovici-ot gyilkolták. Jacobovici-ot gyilkos mekeltett Bess Jacobovici. Az Ultra c tanusított a Jacobovici-Éppen ez a zetet. A gyriilt, hogy orosz szovik or aztán J melegedett, musnak és hivatal szol ugyan még Dnyeszterén ranca tudtán hedt orosz r dott. Tegna éves fiatalok és meggyilk resti lapok ság után Ki fontay assz végrehajtás asszony, an vesebb dipl ságnak. Nag hovy itt csa szó, mert s nagyevű o merényvétel jon. Bizony asszonytól szertint egyv egyvűt letar vű férfit is ménve szeri rnyvetben. rényvlet elk utazott Kise gok mezálla teren Ukraj

* Ideg- és natóriumban legmodernebb penzióárak.

— Rablóg risből jelent faluban egy rasztleány májának tul vénkisasszo zalmasabb, hogy a szeg össze hét fr kért zuzta o vel a két sz A hét franko hogy megné kusz előadá ták.

— A May ezer ember pin-i szigete zék: A Fili talmasabb t tegnap észa hatalmas vil ren. Sok ki hamueső hu küinek a F Anny bizony ciója teljeses su Libog vá mette az iz majdnem m szigetekről nép.

* Bicsad- Elsöranu ajánlva a hurutus me ves stb. b ványviz és víz gyógym fürdő! Álla konyha, oic a fürdőigaz irda, helybe Satmar.

Mint minden évben,
ezidén is kielejtezzük — helynyerés céljából — raktárunkat és ezért

alkalmi könyvvásárt
rendezünk.

Hatalmas tömeg magyar, német, francia, angol antikvár könyv- és zenemű keletül
mélyen leszállított áron
forgalomba.

A kiárusítás július 5-én kezdődik és 10 napig tart.

Vidékre postán utánvéttel küldünk választási küldeményt a vásári tömegből. — Meg nem felelőt visszaveszünk, becsereitünk.

Tessék e szelvényt levágni és azonnal beküldeni

T. LEPAGE könyvkereskedés
Cluj (Kolozsvár)

Kérek postán, utánvéttel, összesen . . . lei értékű magyar, német, francia, angol könyvet zeneművet az alkalmi könyvvásárból. Nemtetszöt jogom van visszaküldeni, becsereitni

Név _____
Cím _____

A szovjet meggyilkoltatta egy kisenevi orosz lap főszerkesztőjét. Bukarestből jelentik: A kisenevi Ultra című orosz nyelvű újság főszerkesztőjét, Jakobovici-ot tegnap éjjel a lakásán meggyilkolták. **Alföldi fejlet** találták meg Jacobovici-ot szobájának padlóján. A gyilkos merénylet nagy szenzációt keltett Besszarábia fővárosában, ahol Jacobovici fontos szerepet töltött be. Az Ultra című lap lojális magtartást tanúsított a kormánnyal szemben és Jacobovici-ot befolyásos emberré tette. Eppen ez a körülmény idézte elő végzetét. A gyilkosság után ugvanis kiderült, hogy Jacobovici eredetileg az orosz szovjet szolgálatában állott, amikor aztán Jacobovici Kisenevben megtelepedett, hátat fordított a kommunizmusnak és a kisenevi állambiztonsági hivatal szolgálatába szegődött. Színteg ugvan még küldözgette jelentéseit a Dnyeszteren túlra, de mindez a sziguranca tudtával történt, amit végül a hírhedt orosz rendőrség, a GPU is megtudott. Tegnapelőtt egy husz-huszonkét éves fiatalember jött át a határfolyón és meggyilkolta Jacobovici-ot. A bukaresti lapok azt írják, hogy a gyilkosság után Kisenevben letartóztatták Kolontay asszonyt, akinek a merénylet végrehajtásában része volt. Kolontay asszony, amint ismeretes, egyik legnevesebb diplomatája a szoviet köztársaságnak. Nagy a valószínűség azonban hogy itt csak névazonosságról lehet szó, mert szinte kizárt dolog, hogy a nagynevű orosz diplomata nő ilyen merényletekben aktív szerepet vállaljon. Bizonyára egy másik Kolontay asszonyról lehet szó. Kisenevi jelentés szerint egyébként Kolontay asszonnyal együtt letartóztattak egy Antonika nevű férfit is, akinek a rendőrség véleménye szerint szintén része volt a merényletben. A gyilkos fiatalember a merénylet elkövetése után nyomban elutazott Kisenevből és amint a hatóságok megállapították, átment a Dnyeszterre Ukrajnába.

Ideg- és belbetegek a Nerva Szanatóriumában (Cluj Str. Regală 12/a.) a legmodernebb kezelést nyerik. Olcsó penzióárak.

Rablógyilkosság hét frankért. Párisból jelentik: Egy Amiens környéki faluban egy tizenhétéves züllött parasztleány meggyilkolta a falu korcsmájának tulajdonosnőit, két szegény vénkisasszonyt. A gyilkosság annál borzalmasabb, mert a parasztleány tudta hogy a szegény testvérpárnak mindössze hét frankja van. Ezért a hét frankért zuzta össze a bestiális fiú fejszéjével a két szerencsétlen vénleány fejét. A hét frankot a legény arra költötte el, hogy megnézte a falubeli vándorénekes előadását. A gyilkost letartóztatták.

A Mayon-vulkán erupciója hét ezer ember életét oltotta ki a **Filippin-szigeteken**. Legaspiából táviratoznak: A Filippin-szigetek egyik leghatalmasabb tűzhánvója, a Mayon-vulkán tegnap éjszaka kitört. Az erupció ereje hatalmas vihart okozott a Sárga-tengeren. Sok kilométernyi körzetben forró hamueső hull. A hajók rémülten menekülnek a Filippin-szigetek közeléből. Annyi bizonyos, hogy a Mayon erupciója teljesen elpusztította a 7000 lakosú Libog várost. A várost teljesen eltemette az izzó láva. A lakosság közül majdnem mindenki meghalt. A közeli szigetekről pánikszerepűen menekül a nép.

Bicsad-fürdő nyitva június 1-től. Elsőrangú orvosi szaktekintélyektől ajánlva a gyomor, bél, gége, hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. bajoknál. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénzavas fürdők, hideg víz gyógy mód és inhalatórium. Strand-fürdő! Állandó fürdőorvos. Diétás konyha, olcsó árak. Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Vasut, posta, távirat, helyben. **Cím:** Baile Bicsad, jud. Satmar.

Pilzudszki Targoviste mellett fogja nyári szabadságát tölteni. Bukarestből jelentik: Pilzudszki lengyel marsall szerdán Romániába érkezik. A tábornagy részére Targoviste mellett egy nyaralót bérlettek ki, ahol egyhavi szabadságát fogja tölteni. A bukaresti lapok arról írnak, hogy Pilzudszki romániai nyaralása politikai kérdésekkel is összefüggésben áll.

Negyven zarándok borzalmas halála egy oceánjáró gőzös mélyén. Hágából jelentik: Megrendítő szerencsétlenség hírével jelentik a jávai Padang kikötővárosból. A napokban ugyanis egy gőzhajó futott be az itteni kikötőbe, amelynek fedélzetén Mekkkából Jávába hazatérő zarándokok voltak. Amikor az utasok már kiszálltak és az árutömegeket is partra akarták szállítani, a hajóúr egy lezárt részéből borzasztó szag áradt ki. A legénység nyomban jelentést tett a hajóparancsnoknak, aki felőrtette a helyiség deszkafalait és ekkor rettenetes kép tárult a szemlélők elé. Negyven oszlásnak induló hulla volt összeszúfolva a szűk és sötét, levegőtlen helyiségben. A nyomozás során megállapították, hogy a boldogtalanok szintén a zarándokok közé tartoztak és ugvalászik elfogyott a pénzük s mint ingvenutasok belopództak a hajó belsejébe. Arra azonban nem számítottak, hogy azt a rekeszt, amelybe elrejtőztek úgy le fogják zárni, hogy még legőgöt sem kapnak s a hajó gépeinek dübörgése elnyomta kétségbeesett segélykiáltásukat. Így mind a negyvenen élelem- de legfőképp levegő hiánya miatt elvesztek.

Elégtek a párisi autótaxisok. Párisból jelentik: Az autótaxitársaság központi garázsépületeiben tűz ütött ki. A veszély óriási volt, mert a folytonos benzinrobbanások az egész környéket veszélyeztették. Kétszázhat autótaxi elégett, négy garázsépület elpusztult. A tűz oka még ismeretlen.

A kolozsvári zsidó aggmenház avató ünnepsége. Vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek között avatták fel a kolozsvári Poale Cedek aggmenházát. Az avatást istentisztelet előzte meg a templomban, ahol Glasner Akiba főrabbi a zsidó összetartásról, a zsidó munkáról és jótéteményről tartott emelkedett szellemű beszédet. Az énekkar zsoltárokat recitált, majd a Poale Cedek udvarán megkezdődött az avató ünnepség. Fischer Rezső, az egyesület elnöke, rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek az egyesület fejlődésében annyiszor veszélyeztették magát az egyesületet. Am az összetartás és a zsidó dolgozók erős akarata diadalmaszkodott és ma már ugyszólván beteljesült jó része az egyesület programjának. Az aggmenház megnyitása örök dicsére fog válni a kolozsvári zsidó iparosok jószívűségének és szolidaritásának. Landesmann Lajos a Chevra Kadisa nevében mondott néhány szót és jelezte, hogy a Chevra tizezer lejért alapítványt tett az aggmenház javára. Dr. Jakobi Emil szenátor az Unionea nevében beszélt a marosvásárhelyi Poale Cedek egyesület nevében Kohn Dávid, a kolozsvári Nő egyesület nevében pedig Weisz Béláné mondott néhány lendületes szót. Rimóczi Jakab ismertette a Poale Cedek eddigi munkásságát. A záróbeszédet Schwartz Ignác tartotta. Az avatást este az Építőmunkások-Othonában műsoros előadás követte. A megnyitót ezúttal dr. Kohn Hillel tartotta. A szereplők közül különösen kitűntek Gidali Kálmán friss hegedűjátékával és Löwy Lipót énekével. Mindkettőjüket Antal István kísérte művészi zongorajátékkal. Nagyon tetszett Samuel Hermin és Salamon Klári dala. A fiatal művészek kíváncsian voltak megünnepelni egyes számaikat. Löwy Lipót a Zsidónőből való nagy áriáját különös rokonszenvvel fogadták. Paneth Etel spányol tánca és a gvernek Vojticzki Elvira bájos, mimikus tánca nagy tetszést arattak. A műsört Rabetz Benjamin főkantór énekszámával zárta be.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
GLUJ, PIATA UNIRII 7. szám

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. — **Saját tőkés 85 millió lej.**
Affiliált intézetei: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Egedélyezett devizahely. Arurak árai a vasut mellett. **Betéteket elfogad.**

SPORT

A Kinizsi kiesett a bajnoksági folyó további küzdelemből

Nagyszombat. Soimii CFR—Kinizsi 4:3 (3:3, 2:0). Megirtuk már, hogy a Kinizsi vasárnap a bécsi WAC ellen 1:1 arányban döntetlenül játszott és ugyanakkor az országos bajnokságot való selejtező mérkőzésért Szébenben második garnitúrát szerepeltette, mely szép játék után meghosszabbított játékidő dacára is 2:2 arányban döntetlen tudott kicsikarni. A mérkőzést hétfőn újra játszották, melyre a Kinizsi Wetzler, Rafinszki és Vogelt utaztatta le Szébenbe. Habár a Kinizsi az első félidőben már 2:0-ra vezetett, sőt a második félidő elején ezen előnyt 3-ra növelte, mégsem tudta megakadályozni, hogy a Soimii ki ne egyenlítsen, sőt a meghosszabbított időben a győzelmet is megszerezze a maga részére. A Kinizsi tehát befejezett tények előtt áll. Mi a magunk részéről számtalan esetben a hétszeres országos bajnok Kinizsi mellett törtünk pálcát, habár ez sok esetben megfontolandó lett volna. A Kinizsi legutóbbi ténykedésével mértékadó sportkörök bizalmát is eljátszotta. Nem tudjuk ezek után, hogy a hibát hol kell keresnünk. A Kinizsinek az idén is megvoltak országos bajnoki aspirációi, erre vall legalább is azon körülmény, hogy elvesztett kerületi bajnokságát megővta és mindezek dacára elkövette azon súlyos hibát, hogy az országos bajnoki küzdelem idejére külföldi ellenfeleket kötött le, vasárnap a WAC-al játszott, 8-án pedig az Újpest lesz az ellenfele.

Mi természetesen szívesen láttuk volna, ha a Kinizsi lett volna újra az országos bajnok, mert ismerjük a Kinizsi játékerőjét és tudjuk, hogy kifelé is csak a Kinizsi tudja képviselni a román labdarugó sportot, azonban ehhez a Kinizsinek is hozzá kell járulnia. Nem lehetséges a jövőben is az, hogy az országos bajnokság gesztenyét más kaparja ki a számára.

A háboru alatt történt, hogy a budapesti MTK bécsi ellenfelet fogadott a Rapid csapatban, de ugyanakkor a Törekvessel volt bajnoki mérkőzése kint, melynek elhalasztásába a Törekvés nem ment bele. Az MTK erre a Törekvés ellen szintén második garnitúrát szerepeltette és győzött minden vonalon. Lehet, hogy a Kinizsinek ez szolgált precedensül. Elfelejtette azonban a Kinizsi azt, hogy az MTK akkor már behozhatatlanul vezetett és második garnitúrája jobb játékerőt képviselt mint a mostani Hungária profi csapata. Mi tudjuk azt, hogy Romániában dul az államatorizmus és nincs messze az idő, amikor a professzionista labdarugó sportot nálunk is bevezetik, melyre a Kinizsi tudunkkal

már minden előkészületet megtett és ezért tudunk különösen csodálkozni a Kinizsin, mert ő tudhatja a legjobban, hogy egy országos bajnokság okvetlenül anyagi előnyt jelent egy klubra nézve, melyet a Kinizsi nem kicsinyelhet le. Mindezekre azonban most már csak a Kinizsi vezetősége adhat választ és ugye érezzük, hogy kell is adnia.

A Haggibbor közleményei: A Haggibbor uszószakosztálya ma délután 7 órakor a strandon megbeszélést tart. A f. hó 15-i verseny, valamint a vízpoló keret résztvevőinek kijelölése is ott fog megtörténni. Feltétlenül számítnak a következő uszók megjelenésére: Hecht Eva, Hecht Duci, Kende Lily, Fényes Márta, Rosenfeld Böske, Rosenfeld Piri, Geréb Tibor, Manz István, Kardos István, Schwartz Pál, Rubin Miksa, Földes Imre, Halmos Lajos, Herschkovits Aladár, Herschkovits Zoltán, Fenyő András, Grünfeld Pál, Gárdi Madár, Geist József, Jakab József, Hermann Lajos, Feuerstein Sándor, Fenyő László, Fendrich E., Weisz Gy., Weisz V., Farkas I., Gergely István, Horváth György, Deutsch Tibor, Singer Miksa, Legmann Ernő, Földes Lajos, Steuermann György, Wartenberg György, Szilágyi Arthur, Dáskál Árpád, Grossmann Gyula. A kerékpárszakosztály f. hó 5-én este 9 órakor a City kávéház külön termében tartja értekezletét, ahol a vasárnapi gherlai ut, valamint egyéb turák szerepelnek napirenden.

Columbia gramofon és lemezek
Révész Ernő, Targu-Mures.

Most jelent meg
Románia legfontosabb
vasuti menetrendje
A. MOCIANU szerkesztésében
június 15-iki érvénnyel
összes vonatok
mozgóposta és
autóbuszjáratok
speciális térkép, tarifák.
Kiadóhivataloknak és nagyobb kereskedelmi vállalatoknak nélkülözhetetlen.
Kapható mindenütt
ára 40 lei!

FAGYAPOT
az elismert legjobb csomagolóanyag
24 minőségben, legolcsóbb áron szállítja AMIGO TESTVÉREK és TÁRSA
speciális fagyapotgyára Lugoj, Str. Unirii 10.
Clujon Calea Victoriei 61. szám alatt
bizonyos raktárt tart gyárunk képviselőjé:
Feuerstein Kálmán fakereskedő
További lerakatok: Arad, Braila, Bukarest, Craiova, Galați, Nagyvárad, Nagyszombat, Ploesti és Timisoara.

Közgazdaság

A francia kereskedelmi hivatal továbbra is bizonytalannak látja a román piacot

(Bucuresti-Bukarest, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kereskedelmi hivatal jelentést tett közzé a különböző európai államok gazdasági viszonyairól. Ez a jelentés meglehetősen pesszimistikus tonusban emlékezik meg a román piac helyzetéről, amelyet információ alapján „nyomorúságosnak” titulál a francia kereskedelmi hivatal. A jelentés amely több jelentős külföldi sajtóorgánumban napvilágot látott, többek között a következőket mondja:

— A román piac helyzete általánosságban továbbra is megőrizte nyomorúságos jellegét, csupán a petroleum piacon észlelhető kisebb javulás az árak emelkedése folytán. A kereskedelem válsága, amelyet már több ízben jeleztünk s melynek okaira utoljában jelentéseinkben részletesen rámutattunk, ugyancsak paroxizmusát érte el, amely hatalmas krachokban nyilvánul meg. A drágaság mérték-

telen emelkedése, amely ugyanazon időben oka és következménye a kritikus helyzetnek ugyan csak elérni látszik a kulminációs pontját. A detail-kereskedelemben árreduksiók történtek, a hatóságok igyekeznek lenyomni az élelmiszerek árát, a források ésszerű felhasználásával s a szállítás megjavításával.

A román export továbbra is gyenge. Az exportilletékek, bármennyire is redukálták őket, jelentékenyen megdrágították a termelő előállításí árait s az árak épen ezért nagyon drágák. A kormány, amelyet joggal éjt aggodalomba ez a helyzet, elhatározta az illetékek további redukcióját, vagy beszüntetését. A román fa különösen a Földközi tenger keleti kikötői felé irányul, elsősorban a tengeri szállítás olcsósága folytán. Mindenünnen az import stagnálásáról érkeznek jelentések.

A Duna-Palesztina Bank Ltd. A közelmúltban ismertette az Uj Kelet a Duna Palesztina Bank Limited céljait. Glasner Simon, a megboldogult Glasner Móse fia, megérkezett Palesztinából, hogy illetékes körökkel a bank ügyében érintkezésbe lépjen. Glasner Simon már tárgyalásokat is folytat az érdekeltekkel. Ahol megfordult, mindenütt szívesen fogadták, ami mindenképpen arra vall, hogy Erec Jisrael közgazdasági életéhez nálunk is kapcsolatot keresnek az emberek. Itt jegyezzük meg, hogy a Duna Palesztina Bank alapítókéje huszezer font, ami körülbelül 16 millió leinek felel meg.

Óvintézkedések a szondatűzek ellen
Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt a kereskedelem és iparügyi minisztériumban tanácskozás volt Damaschin bánya-vezérigazgató elnöklété alatt, amelyen résztvettek az Astra Romana, Creditul Minier és az I. R. D. P. petroleumtársaságok képviselői is. A megbeszélésen mindenekelőtt az utóbb egyre gyakoribbá váló szondaégésekkel foglalkoztak és elhatározták, hogy ezeknek megakadályozására széleskörű óvintézkedéseket léptetnek életbe. Így egy munkásosztagot képeznek ki speciálisan erre a célra, amely a mérnökök felügyelete alatt fog működni és amelynek hivatása az lesz, hogy a gázok fejlődését a szondák környékén ellenőrizze. Amennyiben az egyik szondából kiáradó gáz veszélyessé válhatna, úgy annak közelében minden munkát beszüntetendő. Kötelezték az Astra Romanat, hogy saját felelősségére gondoskodik a kiáradó gázok felfogá-

sáról és tegyen meg minden biztonsági óvintézkedést, hogy a munkások testi épségét ne fenyegetse veszedelem.

Egész Európában Prága városa építkezik a legtöbbit. Prágából jelentik: A nemzetközi építészeti statisztikai kimutatás adatai szerint Európában Prága városa az, amelyik az építkezések terén vezet. Másodiknak jön Belgrád, azután Bécs. Aránylag nagyon keveset építkezik Berlin, ahol az 1927 évi építkezések az 1912-es építkezések arányához képest mindössze 35 százalék emelkedést tesznek ki. Százalékokban kifejezve az építkezési plusz Prágában 230, Bécsben 170, Belgrádban pedig 70 százalék. Ezzel szemben Budapest építkezése az 1913-as évi építkezések számarányával szemben csak öt százalék.

A legszebb legolcsóbb legegánsabb

nyomtatványokat

megrendelhetni a

Cartea Românească

nyomdai műintézetnél — Cluj
Calea Dorobantilor No 14—16.

Kérjen árajánlatot

Hirdessen az Uj Keletben

Huszezer lejes életbiztosítást ad az Uj Kelet minden előfizetőjének

Az Uj Kelet ingyenes biztosítási akciója szokatlanul nagy visszhangot keltett előfizetőinek és olvasóinak körében. Minthogy kiadóhivatalunkhoz naponta érkeznek kérdések ingyenes biztosítási akciónk részleteire vonatkozólag, itt újból közöljük az akció feltételeit. Kívánságára minden előfizetőnek, valamint azokat, akik újlag lépnek be előfizetőink sorába, a Fonciera Általános Biztosító Rt.-nél, Románia egyik legjobb bonitású biztosító intézeténél a sorsolási népbiztosítási osztályánál 20ezer lej erejéig biztosítjuk és pedig úgy, hogy 220 illetve 310 lej ajándékban részesül.

Ha már előfizetője az Uj Keletnek és beküldi az egynegyedévi előfizetést előre úgy az Uj Kelet fizeti ki a biztosítási kötvényilletéket, valamint az első és hatodik hónapban esedékes részleteket. Annak a régi előfizetőnek, aki egyszerre egy félévi előfizetési díjat küld be, kifizetjük kötvényilletékét, valamint első, hatodik és kilencedik hónapban esedékes díjat, vagyis a kötvényilletékek kívül három hónapon keresztül az Uj Kelet vállalja a biztosítási díjtelek befizetését.

Aki még nem előfizetője az Uj Keletnek, annak nem szabad elmulasztani a most kínálkozó alkalmat és már azonnal be kell lépjen előfizetőink sorába, mert ezzel nemcsak a legjobb erdélyi lapot szerzi meg magának, de kötelességét teljesíti családjával szemben és szerencsés esetben már néhány havi díjfizetés után is, ha a kötvényt kisorsolják, megkapja a teljes biztosított összeget.

Annál könnyebben megkötheti mindenki ezt a biztosítást, mert új előfizetőinknek is megadjuk ezt a páratlan kedvezményt. Ha az új előfizető az egy negyedévi előfizetési díjat beküldi, úgy

neki is kifizetjük kötvényilletékét, valamint az első és a hatodik hónapra esedékes díj összegét. Tehát háromszázhusz lej előfizetési díjból kétszázhusz lejt a Fonciera Biztosító Társaságnak fizetünk be előfizetőnk javára és így mindössze száz lejbe kerül az Uj Kelet negyedévi előfizetése.

Az új előfizető a onban egy félévi előfizetést küld be, annak még nagyobb kedvezményt adunk, mert a kötvényilletékek kívül kifizetjük helyette az első, hatodik és kilencedik hónapokra eső díjrészleteket, vagyis összesen háromszáz lejt és így az Uj Keletet az első negyedévben mindössze tíz lejért kapja. Senkinek sem szabad tehát elmulasztania ezt az alkalmat.

Még ma vágja ki alábbi szelvényünket, küldje be negyedévi vagy félévi előfizetési díját és nemcsak a lapot kapja meg napról napra, de teljesen ingyen, rögtön kézhez veszi kötvényét is, melyben a kötvényilleték és az első hónap díjan nyugtázva van.

Ha a negyed, illetve félévi előfizetési díjat küldte be, a harmadik és hatodik hónapokban, illetve a kilencedikben nem kell pénzt küldjön a biztosító társaságnak, mert ezekben a hónapokban az Uj Kelet fizeti be öi helyett a díjat és automatikusan, minden fizetés nélkül kapja meg a szalározott nyugtát róla.

Fizessen elő tehát még ma s a melékelt szelvényvel jelentse be igényét az ajándékra.

Itt közöljük a szelvényt, melyet azoknak, akik a biztosítási kedvezményt igénybe akarják venni, be kell küldeniük és annak alapján a Foncierával telvéttetjük az ajánlatot, melynek felt körrülrt kötelezettségei beenünket terhelnek.

Fonciera Általános Biztosító

sorsolási népbiztosítási szabályzata szerint, az Uj Kelet felhívása alapján biztosítani kívánom magamat huszezer lejre

Kelt 1928
Név
Foglalkozás
Lakhely
Pontos cím

Olvasható írást kérünk és pontos címet.

Villanyszerelés
modern kirakivilágítás, fényreklámok
„Constructio”
Cluj, P. Unirii 32. — Telefon 83.

Világhírű nyaralók és üdülők

Pensiók, internátusok, leány- és fiúotthonok.

Havi ellátási díj tanulóknak 150 P, felnőtteknek 160 P, mely hetenkinti változtatással négy nyaralóhelyre érvényes. Ezer személy referenciája.

Kérjen prospektust (válaszbélyeg).

Pestalozzi Internátus Iroda

(Fédération Internationale des Pensionsnats Européens)
Budapest V., Alkotmány-u. 4. I.
Telef.: Teréz 242-36. Telef.: Teréz 242-36.

Nyaraló és üdülőtelepek:

Magyarországon: Budapest, Siófok, Balatonszöd. Svájcban: Gené, Lausanne, Neuchatel, Luzern, Montreux, Zürich, Lugano, St. Moritz. Franciaországban: Paris, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix les Bains, Grenoble, Evian (genfi tó); a francia Rivierán: St. Raphael, Cannes, Nizza, Juan les Pins, Monte Carlo, Menton. Olaszországban: San Remo, Nervi, Velence, Bordighera, Abbazia, Riccione, Roma, Nápoly, Palermo. Ausztriában: Wien, Zell am See, Linz, Innsbruck, Salzburg, Ischl. Belgiumban: Ostende, Angliában: London, Cambridge, Brighton, Folkestone. Afrikában: Algír, Tunis.

A *gal jelölt helyek internátusok, fiú- és leányotthonok, pensionátusok — felnőttek részére is, nyitva egész éven át.

A *több helyek július, augusztus és szeptember hónapban vannak nyitva. Társas utazási kedvezmények (25-50%), kbőlh direkt Pullman-kocsik internátusi díjak Budapest havi 90 P, külföldön 110 P.

TÖZSDE

DEVIZÁK	Valutapiac 1928 július 3 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3160—3165	—	—	491	3155	11055	13378	6 060	192750
Newyork	16350—164	51875	51880	254762	16350	37360	70960	3375	—
London	799—800	2530	2525	12422	7980	2796	346087	16453	48750
Paris	645—648	203750	203600	—	4350	2785	13247	13247	39387
Milano	862—865	272775	2726	13385	862	3016	372450	17741	52575
Prága	86—487	153750	153750	—	485	169975	210262	—	29650
Budapest	2860—2865	904950	9050	—	2845	—	12366	58835	—
Belgrád	—	91312	91312	—	291	1 0950	124 62	5940	176
Bukarest	—	317	31750	1550	—	35050	43375	20670	61
Var.ó	—	—	—	—	1815	6430	7 58	3783250	—
Bécs	2310—2315	130750	7310	—	2300	808250	—	47555	—
Berlin	3920—3925	12390	12385	—	3910	136 625	6937	80530	—

Száz lejes árfolyama: Zürich (uto) 31750, Páris 1550, Budapest 35050, Bécs 43375, Prága 20675

Színház

Magyar Szombaton est a kis esedonság elrű új kom Vasárnap 6 órá föllépéséve 50, 40, 30, rozatszám Vasárnap hár rusja, a h (Ujdonság Hétfő: Szomb játék-ujdo helyarák. rozatszám

Megkezdődne előadás

A műsorra gyei előre vá delután Góra E hét szom ra megkezdőd Magyar Szinb Szombaton leghiresebb, sebb ujdonsá ujdonság cím leány szerep tson s Egyed ra. Európa na bi hónapok l Marusia volt, ni estére van sárnap estére.

Vasárnap ó évad legsiker kert-et fogják Poór Lilivel kert-et mozi ni: A legdrág 50 lej lesz. E lej. S a több 40 lej.

Hétfőn este szellemes Sz játszani, a cí párisi és bu göbb és legöt mult évadban A hétfő esti e tarják meg: 5 egy jegynek Felhívjuk a hogy a műsor előre váltható elővételi pénz van délelőtt 9 óráig.

Jegyekről

00000

Kárpis
zsineg gabona, l

po

Zsák é

Bosko
Cluj, Stra

00000

ipó
uj és haszná moló és sok kaphatók. N lrogépek

Fink
Cluj, S

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Szombaton este 8 és fél órákor: Marusja, a kis cselédleány szerencsése. (Ujdonság először. Urwantzow világhírű új komédiája. Sorozatsz. 355).

Vasárnap 6 órákor: Edenkert. (Poór Lili föllépésével. Mozihelyiaras előadás. 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorozatszám: 356.)

Vasárnap háromnegyed 9 órákor: Marusja, a kis cselédleány szerencsése. (Ujdonság, másodszer. Szám: 357.)

Hétfő: Szombatesti hölgy. (Francia vígjáték-ujdonság. Esti előadás, mozi helyárakkal. 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Poór Lili föllépésével. Sorozatszám: 358.)

Megkezdődnek újra a rendes színházi előadások a színházban

A műsorra tűzött összes előadások jegyei előre válthatók délelőtt 9-től 1-ig és délután 6 órától 9 óráig.

E hét szombati estejen, július 7-én újra megkezdődnek a rendes előadások a Magyar Színházban.

Szombaton este az európai színpadok leghíresebb, legdivatosabb s legerdekebb ujdonságát fogják bemutatni. Az ujdonság címe: Marusja, a kis cselédleány szerencsése. Szerzője: Len Urwantzon s Egyed Zoltán fordította magyarra. Európa nagy világvárosaiban az utóbbi hónapok legnagyobb szenzációja a Marusja volt. A Marusja két egymasutáni estére van kitűzve: Szombatra és vasárnap estére.

Vasárnap délután 6 órákor a tavalyi évad legsikeresebb ujdonságát, az Edenkert-et fogják játszani, a főszerepekben Poór Lilivel és Marsi Gizivel. Az Edenkert-et mozi helyárakkal fogják játszani. A legdrágább hely a legelső sorban 50 lej lesz. Egy páholy 5 személyre 150 lej. S a többi helyek árai: 40, 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn este a végtelenül mulatságos, szellemes Szombatesti hölgy-et fogják játszani, a címszerepben Poór Lilivel, párisi és budapesti színházak legragyo-góbb és legötletesebb szenzációja az elmúlt évadban a Szombatesti hölgy volt. A hétfő esti előadás mozi helyárakkal tarják meg: 50, 40, 30 és 10 lej egyegy jegynek az ára.

Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a műsorra tűzött összes előadásokra előre válthatók a jegyek már most. Az elővételi pénztár a színházban nyitva van délelőtt 9-től 1-ig és délután 6-tól 9 óráig.

Jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Kárpitos kellékek
zsinegek és zsákok gabona, liszt és gyapjúnak.
Vizmentes
ponyvák.
Zsák és ponyva kölcsönzés

Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

Telefon 4-93.
írógépek
új és használt állapotban. Ugyszinten számoló és sokszorosító gépek állandóan nagy választékban kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.
Finkler Antal
Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Pathe Freres Paris

Romaniai ház alapítv 1908-ban Bucarest
Calea Victoriei 10

A cinematografista

urakat értesítjük, hogy raktárunkban állandóan kaphatók a következő árak:
Cinematograf
„Pathe” készülék legújabb minta

Alkatrészek
Ezeret „Pathe” cserélhető darabok valamint bármilyen márkájú alkatrészek.

Szennel
legfinomabb és leggazdagasabbak, bármilyen szisztemű lámpához, gyári áron.

Speciális műhely készülékek javítására. Leik szeretes és pontos munka tekintetében egyedül Romániában bármilyen márkára **Szállítás** az egész ország területére.

Felhívjuk a cinematografisták figyelmét arra, hogy elárultuk hokjaink, raktáraink a mi alkatrészeinkre az egész országban nincsenek — Utánzatoktól óvakodni ké-

SZABÓ IMRE
történelmi regénye

AZ ÚJ KELET MŰHELYE

könyvalakban
is megjelenik — A számozott példány
ára 120 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj, Str. Carol I. Pop No. 10.

„ROMANIA”

Soc. An. Rom. de Asigurari
Bucuresti.

Részv.-tőke — lei 15,000,000,
Viszontbirt. tőke 100,851,572
dollár.

Vezérigazgatóság Cluj, C. Reg. Ferd. 69.

A legelőnyösebb és legkülansabb feltételek mellett vállal **tűz-, jég-, három- és életbiztosításokat** (orvosi vizsgálattal és anélkül). Népbiztosításokat havi kisorso-lással.

A „ROMANIA”
más és hasonló bizt. társasagoktól eltérően **szolid alapon** dolgozik a kölcsönös biztosítások (haláleset, házasság stb.) terén.

A csoportok
csak 550 tagból állanak, a társasáson csupán 5%. Mindenki biztosíthat tehát magának a Romania által egy garantált örökséget. III. hozomány! Lei 500,000 összegig.

relvilágosítás: szolgál naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 3-5-ig.

Vezérigazgatóság

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzés, hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Barberekfi nyaválófürdőn megnyitult július 1-én az elismert Teszler köser vendéglő. 698

Külföldről hazatérő izr. jól szituált fiatalember vagyok Erdély egyik szép városában nagy bankot alapítottam szép világi vasarot tam, de Angliában is van még egy 20 holddal körülvett villám — Nősin-óhajtók s nem teketek sulyi arra jogy jövődöbelim milyen családok származik vagy van-e hozományja. Jövődöbelimre csupán a személyi kereselem leveleket teljes címme: „Hibálan” jelgére a ki-dohivatal továbbít

Egy uccai kütönbe a a butorozott szoba, fürdőszoba használattal, két fiatal embernek vagy fiatal házaspárnak, esetleg teljes ellátással olc-ón kiadó Rudolf-ut 54.

irodának megfelelő megfelelő helyiségek centrumban kiadók Ertekezni Piata Mihai Viteazú 36. (Szechenyi-ter) Samson Mano. 700

Urleány lakotársnő keresek szépen butorozott kerti lakásba fürdőszoba használattal Cim a kiadóban

Pince
cca 250 m, világos, aktarnak, műhelynek kiadó. Malom-utca 28.

Röfös és divat-áru üzletbe jó eladó kirakatrendező keresetk Peretki román nyelv megkivantatik Belephet július 15. esetleg aug. 1-re. — Csakis komolyabb emberek ajánlatát kérem Goldberger Jibou.

Butorozott szoba két leány részére kiadó Str. Jasilor (Nagyszamos-u.) 12.

Zongoraórakát adó végzett akadémista esetleg gyakorlissal s Cim a kiadóban.

Kiadó Istálló lakással 20-25 előállat részére jó istálló megfelelő lakással együtt, azonnal. Erdekődők felvilágosítást kaphatnak a helyszínen Calea Victoriei 86 szám alatti szeszgyárnál.

3 fiókos antik szekrény (200 éves) és egyéb butorok eladók Csaba-u 14 Str. Hora

önállóan dolgozó varróanyit keres Cim Calea Regele Ferdinand 48. Földszint 4.

Agilis fiatal könyv-és papír kereskedő, több évi üzletvezetői gyakorlattal, elhelyezkedést keres. „Szives megkeresést „Onalio” jelgére a kiadóhivatal ker.

Vita- és levelező-gyorsírást olcsón tanítok. Cim a kiadóban

בעקאנטמאבונג!
לוח לשנת תרפ"ט אין זעהר יאראנדער אויספירונג ארום יעצט ערשינען. פערנע ארום ערשינען אין לוח פון 152 אדרע. 70 פערנאונען אונד 82 קאממענדע אדרע. זעהר אינטערעסאנט אויסערענעט מיט און שליסעל וועלכער ערקלארט אונד בעקערט נאכן גענוי דא אויסענענט. זיינע הויפט בעציעהונסקייטען זינד לוחות: Uj Kelet könyvosztálya, Cluj Str. B.L. Pop 10
אדרע בייא: Farkas Márton, Cluj Str. Marinescu No. 26.
מוכר ספרים בעקאמטן 10% רחמי

Tennishadrág - Lei 540
I-a drill - Lei 3400
Trench-Coat - Lei 3400
Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áruháza Piata Unirii 14.

150

lejes könyvajándék a zsidó tanulóifjúságnak

Az Uj Kelet könyvosztálya a vizsgák alkalmából az alábbi páratlanul olc-ó zsidó könyvcsoportokat bocsájtja a tanu/óifjúság, szülők és tan ulók rendelkezésére;

- Gyuri gróf:** (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára)
- Kiss József:** Yokli (regény).
- Heine:** A bacharach rabbi.
- Dániel könyve.**
- Zengő hárfá** (zsidó verses-könyv).
- Kabbalisták és csodatevők.**
- Mivchar Schiré Amenu** (heber dalok)
- A Talmud könyvéből.** (A hagyomány gyöngyei)

Ennek a csoportnak azára az eddigi 310 lej helyett 160

- Kabbalisták és csodatevők.**
- Zengő hárfá**
- Girelik** Cion és a golusz.
- Sch. Alechem:** Leégett nemeselek.
- Graetz Henrik** élete és működése
- Dr. Marton:** A zsidó nemzet Erdélyben.
- Paneth** Utazásom a szentföldön
- Palesztina** utmutató.
- Mivchar Schire Amenu.**
- Szokolov:** Uj zsidó.

A 10 könyv 213 lej bolu ár helyett 90 lejbe kerül (csakis az összeg és 10 lej portódij előzetes beküldése mellett).

- Dániel könyve.**
- Gyuri gróf.**
- Zengő Hárfá.**
- Mivchar Schiré Amenu.**
- A Talmud** könyve.

Ez a csoport 185 lej bolu ár helyett 90 lejbe kerül (csakis az összeg és 10 lej előzetes beküldése mellett.)

